

2)KNEŽEVINA KARANTANIJA

a) SAMOVA PLEMENSKA ZVEZA

Po naselitvi Slovanov na področju V Alp je najprej nastala zveza Čehov in Moravanom, 623 pa so se jim pridružili Slovani na področju današnje Avstrije. Vsi se povežejo v Samovo plemensko zvezo, da bi se skupaj borili proti Avarom na V in Germanom na Z. Samo vlada od **623 do 658**, je Frankovskega rodu, trgovec.

☐ **MARCA VINEDORM**-Slovani v osrčju V Alp so že v okviru Samove plemenske zveze sestavljali posebno mejno pokrajino, s knezom Valukom.

b) KARANTANIJA 658-820

Je najstarejša zgodnje srednjeveška politična tvorba na področju V Alp. Center ima na Gosposvetem polju, središče je Krnski grad.

☐Ustoličevanje knezov

Za obred so rabili 2 stola: Knežji kamen in Vojvodski stol. Poteka v Slovenskem jeziku, izvajajo ga od 8-15. st (karantanski knezi; frankovski grofje; koroški vojvode). Nakazuje možnost da oblast izvira iz ljudstva ☐ suverenost/vladavina ljudstva.

☐Družbena podoba Karantanije

Večino prebivalstva sestavljajo svobodni člani skupnosti. Prisoten je proces razslojevanja.

~**knez in vodilni sloji/prvaki**-okrepili so se v vojaških spopadih

~**kosezi**- oboroženi knezovi spremljevalci, v zameno za to pa dobijo zemljiško posestvo. Sodelujejo pri ustoličevanju. Po propadu Karantanije so se deloma spremenili v plemstvo, povečini pa ostali kmetje, do 13. st. so ohranili številne pravice in privilegije (svoje pravo in sodstvo, osebna svoboda, vloga pri ustoličevanju, niso vključeni v fevdalna gospostva).

~**patriarhalni sužnji in staroselci**- najnižji družbeni položaj

☐743- Izguba zunanje samostojnosti

do 749 je vladal knez Borut; ki je Bavarce poprosil za pomoč zaradi vdorov Obrov na V (Panonska nižina). Ti jih v zameno za pomoč podvržejo Bavarski in s tem Frankovski nadoblasti (Pipin Mali). Posledice:

--*postane Vazalna-podrejena kneževina*

--*po 743 se prične proces pokristjanjevanja na področju Karantanije*

--*novega kneza morajo potrditi na Frankovskem dvoru*

--*Karantanija se vključuje v Z civilizacijski krog (kultura, gospodarstvo, vera..)*

☐karantanski knezi:

Valuk (626), Marca Vinedorm

Borut (do 749)

Gorazd (749-752)-potrdi ga Pipin Mali, prične se proces pokristjanjevanja

Hotimir (752-768)-pravo pokristjanjevanje

Valtunk (769-772)

☐Pokristjanjevanje na področju Karantanije

Bavarci so s seboj vzeli talce (Borutovega sina Gorazda in nečaka Hotimirja), imajo jih na otoku Kimsko jezero v samostanu, vzgajajo jih v krščanskem duhu. Knez Hotimir pošlje Virgila, nato Modesta da vero širita med ljudstvo. V času Hotimirja se je vera močno utrdila.

Uvedejo Irski misionarski način pokristjanjevanja: je nenasilno, verjamejo v besedo, moč prepričevanja; upoštevajo jezik ljudstva, ne ukinejo poganskih šeg in navad ampak jim dajo krščansko vsebino, zmanjšajo desetino (Slovanska desetina, za 1/3 nižja od običajne). Kljub veliki prilagoditvi razmeram pa se Karantanci 3x uprejo pokristjanjevanju. 2x v času Hotimirja, največji **upor** pa je po njegovi smrti: **769-772**. Zadušen je z bavarsko vojsko, na prestol postavi Valtunka.

Kršćanstvo se na naš prostor širi iz 2 smeri:

☐Salzbur: S od Drave

☐Oglej/Akvileja: J od Drave

Mesti med seboj tekmujeta, zato leta 811 Karel Veliki določi mejo med njima: Drava je mejna reka; delitev velja okoli 1000 let.

☐820-Izguba notranje samostojnosti

Upor Ljudevita Posavskega proti Frankovski državi je trajal dolgo časa; središče je v Sisaku. Pridružijo se mu Karantanci. Uporniki so premagani, zato jim odvzamejo tudi notranjo samostojnost. Karantanija kot državna tvorba ne obstaja več, na novo jo upravno organizirajo - grofije, nadaljuje se pokristjanjevanje, uvedejo fevdalizem.

c) KARNIOLA

Druga Slovanska kneževina na področju V Alp, bila je na področju današnje Slovenije. Nastala in propadla v 8 st.

d) SPODNJA PANONIJA

Nastala v 8. st na področju današnje Madžarske (Z del Panonske nižine ob Blatnem jezeru). Pod vodstvom **Pridina** priznavajo Frankovsko nadoblast; **Kocelj** pa uspe ustanoviti samostojno kneževino. Pri veri se nasloni na **Cirila in Metoda**, ki uvedeta krščanstvo in bogoslužje v Slovanskem jeziku. Ustvarita prvo **slovansko pisavo-glagolico**, njuni učenci pa se **cirilico**.